

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobkyně:

X, narozená X
státní příslušnost X
bytem X
zastoupena advokátem Mgr. Markem Eichlerem
sídlem Nekázanka 888/20, Praha 1

proti

žalovanému:

Ministerstvo zahraničních věcí
sídlem Loretánské náměstí 101/5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2021, č. j. 101480-3/2021-OPL,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 3. 2021, č. j. 101480 3/2021 OPL, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

- II. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení 21 600 Kč, a to do rukou zástupce žalobkyně Mgr. Marka Eichlera, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil usnesení Velvyslanectví České republiky v X (dále jen „zastupitelský úřad“) ze dne 18. 11. 2020 č. j. 2549-2/2020-HANOKO, jímž byla zamítnuta žádost o upuštění od osobního podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení podle § 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a současně bylo řízení o pobytové žádosti zastaveno.

II.

Obsah žaloby a související vyjádření

2. Žalobkyně ve své žalobě předně namítá, že žalovaný se nevypořádal s jejími námitkami dostatečným a přezkoumatelným způsobem, a nesouhlasí se závěrem, že by v jejím případě nebylo na místě využití institutu upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.
3. Domnívá se, že její případ je specifický v tom, že se jí podařilo získat termín pro podání žádosti, ale s ohledem na objektivní okolnosti jí bylo jeho využití znemožněno. Poukazuje na to, že sám žalovaný uvádí, že se jedná o objektivní omezení, nicméně nedochází k závěru, že by tato situace představovala odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Vysvětluje, že si sjednala termín pro podání žádosti, ale v důsledku vypuknutí celosvětové pandemie covid-19 došlo k omezení, respektive znemožnění jejího vycestování do země původu. Rozporuje, že by vyčkávala vypuknutí světové pandemie a snažila se ji využít ve svůj prospěch nebo že by na území ČR pobývala od roku 2005 nelegálně, když zde pobývala na základě fikce pobytu, a to až do 6. června 2020, k čemuž dokládá kopii tzv. překlenovacího štítku. Termín pro podání žádosti si sjednala již dne 29. 5. 2020, tedy v době, kdy se na území ČR nacházela na základě fikce pobytu.
4. Žalobkyně dále zdůrazňuje, že zastupitelský úřad jí nejprve umožnil termín podání žádosti opakovaně posunout, neboť sám seznal, že do země původu se žalobkyně nemá jak dostavit. Po třech měsících, kdy se situace nezlepšovala, žalobkyně po předchozí domluvě s pracovníci zastupitelského úřadu požádala o upuštění od osobního podání žádosti. Žalobkyně trvá na tom, že neexistence leteckého spojení a vypuknutí celosvětové pandemie je možné pořadit pod důvody na vůli nezávislé.
5. V době podání žádosti i odvolání dle tvrzení žalobkyně objektivně neexistovaly běžné komerční lety do země původu. Žalobkyně měla za to, že pracovníci zastupitelského úřadu jsou s popsanou situací obeznámeni a že není nutné tuto obecně známou skutečnost prokazovat. Dále vysvětluje, že na území X byly v době rozhodné pro posouzení žádosti vpouštěny jen repatriální lety, kterých nebylo mnoho a jejichž cena začínala na 2 500 až 3 000 EUR. Po příletu pak musel cestující nastoupit do povinné karantény ve vojenském zařízení, kde musel hradit za každý ze 14 povinných dnů částku 2 100 000 X. Žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

poukazuje na to, že nedisponuje pobytovým oprávněním, a proto nemohla využít lety z jiných evropských zemí. K letu dne 21. 11. 2020 žalobkyně uvádí, že usnesení zastupitelského úřadu, kterým byla zamítnuta její žádost o upuštění od povinnosti osobního podání, bylo doručeno jejímu právnímu zástupci dne 19. 11. 2021 a v tak krátkém čase již nebylo možné zajistit repatriční let a další repatriční lety z území ČR již nebyly. Nadto žalobkyně dodává, že repatriční lety jsou velice nákladné a takový výdaj by fatálně zatížil její rodinný rozpočet. Uzavírá, že objektivně neměla možnost se do země původu dostat. Dle názoru žalobkyně nic nebrání tomu, aby se dostavila k ústnímu jednání či výsledku přímo na pracoviště Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „MV OAMP“) na území ČR, kterému nic nebrání ověřit totožnost, motivaci, osobní a další poměry žalobkyně, když tyto údaje v jejím případě zná, respektive tato zjištění může bez problémů v případě potřeby doplnit.

6. Žalobkyně trvá na tom, že rozhodnutí je nepřiměřené s ohledem na dopady do rodinného a soukromého života, a to nejen jí, ale především jejího manžela a nezletilých dětí, kteří mají na území ČR povolen trvalý pobyt. Dle názoru žalobkyně je nepřiměřené žádat, aby čekala na uklidnění pandemické situace a obnovení běžného leteckého spojení. Nadto považuje v současné situaci cestu přes půl světa toliko za podáním žádosti zdravotním rizikem. Poukazuje také na to, že MV OAMP zpravidla nedodržuje lhůty pro vydání rozhodnutí a je zde důvodná obava, že zákonnou lhůtu 270 dní na vydání rozhodnutí nebude s to dodržet a dojde tak k dlouhému odloučení žalobkyně od manžela a nezletilých dětí, které plní povinnou školní docházku, a odcestovat proto nemohou.
7. Žalobkyně odkazuje na čl. 3 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a také na skutečnost, že judikatura Nejvyššího správního soudu i Evropského soudu pro lidská práva v imigračních věcech staví do popředí nejlepší zájem dítěte a při posouzení přiměřenosti rozhodnutí klade důraz na posouzení konkrétních dopadů rozhodnutí na život nezletilého dítěte. V té souvislosti žalobkyně odkazuje na rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020 č. j. 5 Azs 383/2019-40, rozsudek NSS ze dne 16. 3. 2020 č. j. 5 Azs 404/2019-28, rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2020 č. j. 5 Azs 94/2019-33 a rozsudek ze dne 27. 3. 2020 č. j. 5 Azs 347/2019-33. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva žalobkyně poukazuje na případ Jeunesse proti Nizozemsku č. 12738/10.
8. Žalobkyně uvádí, že v projednávaném případě se zastupitelský úřad omezil na tvrzení, že rozhodnutí sice bude představovat zásah do rodinného a soukromého života žalobkyně a jejích rodinných příslušníků, ale půjde o zásah přiměřený na dobu nezbytně nutnou, a identicky argumentoval i žalovaný. S tím žalobkyně nesouhlasí a uvádí, že jsou na ni děti fixované a že otec není schopen sám péči o děti zvládnout, a to navíc v době, kdy probíhá výuka v domácím prostředí.
9. Důležité je dle názoru žalobkyně také to, že zastupitelský úřad má pouze funkci administrativní, má za úkol žádost převzít, zkontrolovat, zda obsahuje veškeré náležitosti, a následně celou žádost posílá do ČR ministerstvu vnitra, které o ní teprve meritorně rozhoduje, případně na žádost ministerstva vnitra provést výslech účastníků řízení. V projednávaném případě tak požadavek cesty žalobkyně na zastupitelský úřad pozbývá smyslu, když žalobkyně s rodinou pobývá na území ČR a zdejší správní orgány již několikrát prováděly zevrubné posouzení konkrétních skutkových okolností života žalobkyně. Žalobkyni proto není zřejmé, v čem převažuje zájem na osobním podání žádosti, resp. v čem je tento postup nezbytný v demokratické společnosti a nutný z jednoho

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

z taxativně uvedených důvodů v čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

10. V návaznosti na výše uvedené žalobkyně vznáší námitku přepjatého formalismu a uvádí, že takový právní formalismus je konstantně judikaturou označován za nezákonný a v příkrém rozporu s ústavními principy demokratického právního státu, což opakovaně judikoval i Ústavní soud (např. nález sp. zn. Pl. ÚS 21/96 nebo sp. zn. 19/98).
11. Žalobkyně navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení.
12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnuje dosavadní průběh řízení a uvádí, že žaloba není důvodná. Především, že jádrem sporu je posouzení toho, zda případ žalobkyně představuje odůvodněný případ, pro který by bylo na místě upustit od povinnosti osobního podání žádosti ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, či nikoliv.
13. K argumentaci žalobkyně, že by bylo na místě upustit od osobního podání žádosti z důvodu tvrzeného zásahu do soukromého a rodinného života jí a jejích nezletilých dětí, žalovaný odkazuje na řádné odůvodnění zastupitelského úřadu v jeho rozhodnutí a zdůrazňuje, že žalobkyně v odvolání netvrdila a nedoložila žádné nové skutečnosti, které by naznačovaly, že závěr zastupitelského úřadu není správný, a proto se žalovaný po přezkoumání správního spisu s názorem zastupitelského úřadu ztotožnil. Žalovaný rozporuje odkaz na rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020 č. j. 5 Azs 383/2019-40, když v případě žalobkyně zde není hrozba přesídlení celé rodiny zpět do země původu, ale je zákonnou povinností žalobkyně vycestovat za účelem osobního podání žádosti, a tato povinnost nemá za následek dlouhodobé a trvalé odloučení rodiny. V té souvislosti žalovaný odkazuje na rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2018 č. j. 1 Azs 296/2018-35. Obdobně žalovaný odmítá také odkazy na rozsudky NSS ze dne 16. 3. 2020 č. j. 5 Azs 404/2019-28, ze dne 17. 4. 2020 č. j. 5 Azs 94/2019-33 a ze dne 27. 3. 2020 č. j. 5 Azs/347/2019-33, které dle jeho názoru nejsou v projednávané věci přílehlivé. Rovněž žalobkyní odkazovaný rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci Jeunesse proti Nizozemsku ze dne 3. 10. 2014 č. 12738/10 se dle názoru žalovaného týká skutkově zcela odlišného řízení o povolení k pobytu.
14. K žalobkyní tvrzenému judikатурnímu důrazu stavět v imigračních věcech do popředí nejlepší zájem dítěte žalovaný odkazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2021 sp. zn. II. ÚS 1276/20. Nadto žalovaný poukazuje na to, že starší z nezletilých dětí žalobkyně již nepochybně neplní povinnou školní docházku, neboť dochází na střední školu.
15. Pokud má žalobkyně za to, že bylo na místě upustit od osobního podání žádosti z důvodu, že objektivní okolnosti způsobené pandemií onemocnění covid-19 zapříčinily nemožnost osobního podání žádosti, pak žalovaný uvádí, že se ztotožnil s názorem zastupitelského úřadu, který překážky žalobkyně vyhodnotil jako dočasné. K tomu žalovaný dodává, že objektivní překážka na straně zastupitelského úřadu jakožto odůvodněný případ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců musí představovat překážku podání žádosti, která má za následek, že osobní podání žádosti je dlouhodobě nemožné nebo zvláště obtížné. Omezení leteckého spojení v souvislosti s protipandemickými opatřeními žalovaný vyhodnotil za objektivní omezení, které dopadá na všechny cestující osoby, které však nezpůsobuje nemožnost podání žádosti, ale pouze ztížení jejího podání. Nadto vzal žalovaný v potaz, že žalobkyně na území ČR od roku 2005 pobývá bez platného pobytového

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

oprávnění a měla tak přes 15 let na to, aby si uspořádala své pobytové oprávnění v době, kdy letecké spojení mezi ČR a X nebylo z důvodu pandemie onemocnění covid-19 omezeno. Žalovaný proto konstatuje, že v případě, žalobkyně nepředstavuje dočasný výpadek leteckého spojení takovou dlouhodobou překážku, pro kterou by bylo na místě upustit od povinnosti osobního podání žádosti.

16. Žalovaný poukazuje také na to, že žalobkyně ani netvrdila, že by se pokusila vycestovat na území prostřednictvím repatriačních či komerčních letů, ani takový pokus nedoložila. Navíc byl dne 21. 11. 2021 vypraven repatriační let přímo z Prahy a o objektivní neexistenci leteckého spojení tedy nelze hovořit. K námitce žalobkyně, že jí bylo napadené rozhodnutí doručeno dne 19. 11. 2021 a měla tak nedostatečný časový prostor k využití repatriačního letu, žalovaný uvádí, že upuštění od povinnosti osobního podání žádosti je zpravidla výjimkou a na kladné vyřízení žádosti nelze spoléhat. Žalovanému také není zřejmé, z čeho žalobkyně dovozuje, že měl zastupitelský úřad být obeznámen s objektivní neexistencí leteckého spojení, natož že se jedná o obecně známou skutečnost, kterou není třeba dokazovat.
17. K námitkám žalobkyně týkajícím se vysokých nákladů na repatriační let a následný pobyt v karanténě žalovaný uvádí, že žalobkyně tyto tvrzené skutečnosti nijak nedoložila. Podle informací známých žalovanému z vlastní úřední činnosti se dle médií částka za letenku v repatriačním letu pohybuje kolem 1 600 EUR. Po přiletu si X občané rovněž hradí ubytování a jídlo v centralizovaných karanténních zařízeních v ceně 120 000 X (cca 120 Kč) na den, movitější občané mohou na vlastní náklady absolvovat karanténu v hotelech k tomu účelu vymezených. Žalovaný proto uzavírá, že o extrémních nákladech na repatriačních let, jak tvrdí žalobkyně, nelze hovořit.
18. K argumentaci žalobkyně, že by musela v zemi původu setrvat do vydání povolení, a to do 270 dnů, přičemž ministerstvo vnitra zpravidla překračuje lhůty pro vydání rozhodnutí, žalovaný uvádí, že toto tvrzení žalobkyně je spekulativní a ničím nepodložené. Navíc se týká úřední činnosti jiného orgánu, na jehož postup v jednotlivých řízeních nemá zastupitelský úřad ani žalovaný vliv. Toto tvrzení tak nepředstavuje důvod, který by měl žalobkyni bránit v osobním podání žádosti přímo na zastupitelském úřadě a pro který by případ žalobkyně mohl být považován za odůvodněný případ, pro který by bylo na místě upustit od povinnosti osobního podání žádosti. V té souvislosti žalovaný odkazuje na rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2020 č. j. 8 Azs 351/2018-50, ve kterém NSS potvrdil, že trvání na splnění podmínky osobního podání žádosti sleduje zcela legitimní účel. Žalovaný dále nesouhlasí s argumentací žalobkyně, kterou zdůrazňuje účel a smysl požadovaného vycestování s tím, že v upuštění od povinnosti osobního podání žádosti žalobkyně spatřuje toliko uvolnění požadavku formy podání žádosti. Uvádí, že forma podání žádosti je stanovena přímo zákonem a nejde tedy o skutečnost, která je pro danou věc relevantní, a zastupitelský úřad se jí při posuzování důvodnosti žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti nezabývá.
19. K namítanému přepjatému formalismu odkazuje na rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2020 č. j. 8 Azs 351/2018-50 a uvádí, že předmětem posouzení důvodnosti žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání nemůže být smysluplnost osobního podání žádosti nebo formálnost takového postupu. S ohledem na to, že zastupitelský úřad i žalovaný řádně posoudili důvody, pro které se žalobkyně domnívala, že je na místě upustit od povinnosti osobního podání žádosti, a vyhodnotili je tak, že takové upuštění od povinnosti osobního

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

podání žádosti na místě není, přičemž své úvahy řádně odůvodnili, nelze hovořit o odůvodnění zjevné nespravedlnosti, jak tvrdí žalobkyně.

20. K tvrzení žalobkyně, že vycestování za účelem osobního podání žádosti představuje též zdravotní riziko, žalovaný uvádí, že již zastupitelský úřad se s tímto argumentem vypořádal, když uvedl, že rizika spojená s epidemií jsou eliminována nastavením pravidel bezpečného styku, povinným absolvováním testů a karantén apod., a žalobkyně se s tímto odůvodněním patrně spokojila, neboť v odvolání uvedla, že X je z hlediska pandemie koronaviru bezpečnou zemí. Žalovaný tak má za to, že tento žalobní bod není důvodný.
21. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl a rozhodl, že žádná ze stran nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

III.

Posouzení žaloby

22. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
23. Soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť tento postup vyplývá z § 76 odst. 1 s. ř. s.
24. Žaloba je důvodná.
25. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců, *žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.*
26. Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, *zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. Zastupitelský úřad může od povinnosti osobního podání žádosti upustit také bez uvedení důvodů cizincem, jsou-li mu důvody pro toto upuštění známy z jeho úřední činnosti, nebo může učinit na své úřední desce prohlášení, že od povinnosti osobního podání žádosti upouští pro určitý druh žádostí o bytová oprávnění podaných v budoucnu, a to zejména v případech, pokud je cizinec nebo jeho zaměstnavatel účastníkem vládou schváleného programu.*
27. Podle § 42a odst. 5 zákona o pobytu cizinců, *žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podává cizinec na zastupitelském úřadu.*
28. Podle § 42a odst. 6 zákona o pobytu cizinců, *v průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydané za jiným účelem může cizinec žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podat na území ministerstvu. Žádost nelze na území ministerstvu podat, pokud cizinec na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území po dobu kratší než 6 měsíců nebo na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání.*
29. Soud předně uvádí, že v projednávané věci není předmětem přezkumu splnění zákonem stanovených podmínek pro vyhovění žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem společného

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

soužití rodiny, neboť tato otázka je součástí až meritorního posouzení žádosti. Rozhodnutí správních orgánů v projednávané věci je procesní povahy a zabývá se splněním podmínek pro podání předmětné žádosti.

30. Zdejší soud rozsudkem ze dne 25. 4. 2022, č. j. 17 A 45/2021-65, žalobu zamítl. Následně byl tento rozsudek zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36. V něm Nejvyšší správní soud vyslovil závazný právní názor, podle něhož zdejší soud má v dalším řízení

- zabývat se otázkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí žalovaného správního orgánu,

- vyjít z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2023, č. j. 8 Azs 90/2022-48, a ze dne 8. 4. 2021, č. j. 1 Azs 4/2021-28,

- zohlednit, že v posuzované věci byly správní orgány povinny zabývat se přiměřeností dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně.

31. Vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu zdejší soud předně uvážil, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Jak totiž v kasačním rozsudku zdůraznil Nejvyšší správní soud, otázku přiměřenosti dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně třeba odlišit od důvodu pro upuštění od osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu. Správní orgány obou stupňů se však otázkou soukromého a rodinného života žalobkyně zabývaly toliko z hlediska naplnění důvodu pro upuštění od osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu, neposuzovaly ji však vůbec z hlediska přiměřenosti dopadů rozhodnutí. Tím své rozhodnutí zatížily vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

32. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů je dána i tím, že ač žalobkyně v podaném odvolání vysvětlovala důvody, proč nemůže zanechat na území České republiky své nezletilé dítě a odcestovat do X za účelem podání pobytové žádosti, žalovaný se s argumenty žalobkyně nijak nevypořádal, pouze zcela neadekvátně poukázal na koncentrační zásadu vyvěrající z § 82 odst. 4 věta první správního řádu. Koncentrační zásada v tomto případě nemůže mít místa, protože žalobkyně toliko usouvztaženě reagovala na argumentaci obsaženou v odůvodnění rozhodnutí prvního stupně. Na tu pochopitelně nemohla reagovat dříve, než se s ní mohla seznámit, tedy až po doručení rozhodnutí prvního stupně, tedy v rámci odvolacího řízení.

33. Vada nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů však nebrání tomu, aby zdejší soud posoudil i otázku vlastního naplnění důvodů pro upuštění od osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu (ostatně i Nejvyšší správní soud jej v kasačním rozsudku k tomuto posouzení vede). Z judikatury vyzdvihované Nejvyšším správním soudem plyne následující: „*Judikatura dovodila, že možnost upustit od osobního podání žádosti je možností výjimečnou. Jedná se o případy, kdy by bylo trvání na osobním podání žádosti tvrdé a nerozumné (viz např. rozsudky NSS ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67, a ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10 Azs 163/2016-37). Žadatel musí v žádosti uvést konkrétní důvody, proč právě jeho případ má být oním „odůvodněným případem“, v němž nemá správní orgán trvat na osobním podání žádosti (viz rozsudek č. j. 10 Azs 219/2015-67). Tyto důvody je žadatel povinen i doložit (viz rozsudek č. j. 6 Azs 77/2015-36). Ve výše zmíněném rozsudku ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, Nejvyšší správní soud dovodil, že pod pojem odůvodněný případ spadají např. případy, kdy je žadatel v osobním podání*

žádosti omezen svým zdravotním stavem, a dále případy, kdy bude objektivně nemožné dostavit se k zastupitelskému úřadu, ale i situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena (např. že bude mít samotný zastupitelský úřad natolik závažné provozní problémy, že jej nebude možné osobně navštívit). Nejvyšší správní soud v bodě 38 rozsudku zdůraznil, že institut upuštění od osobního podání žádosti je třeba chápat jako regulativ, který správnímu orgánu poskytl zákonodárce, aby v odůvodněných případech mohl zmírnit přílišnou tvrdost právní úpravy dopadající na „konkrétní (jednotlivé) situace žadatelů.“ ... Ochrana osob před riziky spojenými s onemocněním COVID-19 a s tím související opatření jsou nepochybně situací, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu objektivně velmi ztížena (na tyto okolnosti ostatně stěžovatel ve své žádosti o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti poukazoval, byť tím v prvé řadě mířil na absolutní nemožnost žádost o trvalý pobyt podat).“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2021, č. j. 1 Azs 4/2021-28).

34. O obdobnou situaci se jedná i v nyní posuzované věci. Také v nynější věci žalobkyně již ve své žádosti poukazovala na obtíže osobního podání pobytové žádosti na zastupitelském úřadu v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19. Jak plyne poměrně kategoricky z citovaného rozsudku, bylo na místě za takové situace upustit od povinnosti osobního podání pobytové žádosti. Správní orgány tedy pochybily, pokud žádosti žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nevyhověly.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

35. Vzhledem ke shora uvedenému zdejší soud bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů. Věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
36. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto jí soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za žalobu a 5 000 Kč za kasační stížnost (na soudních poplatcích celkem 8 000 Kč) a dále náklady na zastoupení advokátem za celkem 4 úkony právní služby po 3 100 Kč [příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby, účast na jednání soudu, podání kasační stížnosti – § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a dále režijní paušál ve výši 4 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, tj. na odměně advokáta celkem 13 600 Kč. Celkem tak náhrada nákladů řízení činí 21 600 Kč (8 000 + 13 600).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost, jen je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.].

V takovém případě je třeba kasační stížnost podat ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozsudku. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. dubna 2024

Mgr. Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.